

Problem takvih vrednosti krije se u sledećem – lažna etika gradi analizu takozvanih neegoističkih postupaka, koji u pomoć „opet prizivaju religiju i mitološka čudovišta“ kaže Niče u delu *Ljudsko, suviše ljudsko*. Imoralan čovek, koji ovo shvata, nikako nije čovek „bez obaveze“ već naprotiv – čovek obaveze! A jedino što on može da neguje a da liči na vrlinu je *čestitost* – to upućuje na predsokratovski stav. Niče se ovde odmah ograđuje razjašnjenjem da svaka vrlina naginje gluposti, pa se treba čuvati od toga da naša čestitost ne postane sujeta, ukras, sjaj ili međa – dakle, da nešto što je *veliko* ne postane ono što nas ograničava. „Šta mi znači vrlina! Još me nije naterala da pobesnim. Kako sam sit svoga dobra i svoga zla! Sve je to beda i prljavština i jadno zadovoljstvo!“, msatra Niče u delu *Tako je govorio Zaratustra*. *Imoralni stav*, dakle, predstavlja popuno razbijanje ustanovljenih i normiranih ograničenja modernog čoveka i konstituisanje autentičnog stvaralačkog života, koji neće biti markiran pokušajima da se njegova struktura traži u nečemu nad-čulnom, odnosno nad-životnom.

Početak problematizacije pojma morala neraskidivo je vezan za prvu povesnu upitanost o poreklu dobra i zla i njihovim vrednosnim pozicijama. Niče smatra opasnim nedopuštanje *razmatranja* snažne povezanosti i prožimanja dobra i zla, koje etika uspostavlja na samom početku razmatranja pojma morala. Za takvo stanje je, po Niče, odgovorna prva metafizička podela, koja je mišljenju suprotstavila sferu instiktivnog! Čini se da je Niče uputio najviše zamerki upravo onim filozofima, koji su pod prividom neke nove, revolucionarno postavljene filozofije zapravo koristili stare okvire i pojmove pod koje svrstavali neki navodno novi sadržaj ili sistem mišljenja. O tome je reč i u njegovom osvrtu na „plemenite stoike“, koji na prvi pogled žele da žive u skladu sa prirodom, a zapravo žele da ona bude filtrirana kroz ljudske moralne predstave i pojmove, žele „da ona bude priroda u skladu sa stoom“. Filozofija koja se usuđuje da pruži otpor utabanim vrednosnim sudovima samu sebe postavlja *s one strane dobra i zla*. Niče, međutim, upozorava da je uloga moralnih predrasuda u filozofiji daleko ozbiljnija i opasnija nego što može da se pretpostavi – „ako želimo da objasnimo na koji su se način zapravo ostvarivale i najnerazumljivije metafizičke tvrdnje nekog filozofa, dobro je (i mudro) uvek prvo zapitati: na kakav moral sve to (ili on) smera?“. Filozof bi morao da polaže pravo na uključivanje *htenja po sebi* u horizont morala, shvaćenog kao učenje o odnosima vlasti unutar kojih se pojavljuje fenomen života – takav stav bi bio daleko adekvatniji stvarnom životnom kontekstu.